

○ คำสั่ง

(ด. ๒๑)

คำร้องที่ คส. ๒/๒๕๕๙
คำสั่งที่ คส. ๑๕/๒๕๕๙

159

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๘ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง { นายสำเนา ลักษณะเพ็ง ผู้ฟ้องคดี
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ที่ ๑
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

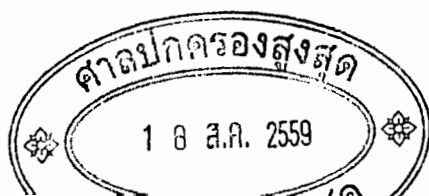
ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ส. ๒๖/๒๕๕๘
หมายเลขแดงที่ ส. ๑/๒๕๕๙ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองระยอง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นบุตรของนางศรีนวล ลักษณะเพ็ง ซึ่งนางศรีนวล
ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ โดยมีทรัพย์สิน คือ ที่ดินเนื้อที่ ๒๗ ไร่ ตั้งอยู่
หมู่ที่ ๔ (เดิม หมู่ที่ ๘) บ้านไก่อแบ้ ตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด นางศรีนวล
ได้สละการครอบครองที่ดินดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ และผู้ฟ้องคดี
ได้ครอบครองที่ดินดังกล่าวตลอดมา ต่อมา ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง
และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

/ให้เป็น...

ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ และเมื่อวันที่ ๘ ถึงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก ได้แจ้งความดำเนินคดีผู้ฟ้องคดีต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ เกาะช้าง อำเภอภูกระดึงเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งพนักงานอัยการจังหวัดตรังมีคำสั่งไม่ฟ้องคดี ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ ถึงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก (พนักงาน เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง) ประมาณ ๑๐๐ คน พร้อมรถยนต์ประมาณ ๑๕ คัน บุกรุกเข้าไปในที่ดินของผู้ฟ้องคดีและได้เข้ารื้อถอนบ้านพัก โคนล้มต้นไม้ และทำลาย ทรัพย์สินอื่นๆ ในที่ดินของผู้ฟ้องคดี คิดเป็นค่าเสียหายทั้งสิ้นจำนวน ๑๕,๔๗๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงได้ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อศาลจังหวัดตรัง ซึ่งศาลจังหวัดตรังมีคำพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้น ผู้ฟ้องคดียื่นฎีกา ศาลฎีการับฟัง ข้อเท็จจริงและวินิจฉัยประเด็นปัญหาสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทว่า ผู้ฟ้องคดีและมารดา ไม่เคยไปแจ้งการครอบครองที่ดินพิพาทตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล กฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ จึงเป็นการครอบครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ฟ้องคดี และมารดาครอบครองพื้นที่ป่าอยู่ก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และ เกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตรัง ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ แต่มิได้แจ้งให้อุทยานแห่งชาติทราบเพื่อขอผ่อนปรนหาที่อยู่ ให้ใหม่ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ มีการสำรวจเฉพาะพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ตามมติคณะรัฐมนตรี มีชื่อนายอภิสิทธิ์ ลักษณะเพ็ง บุตรของผู้ฟ้องคดีอยู่ในลำดับที่ ๑๗ โดยนายอภิสิทธิ์และนางสาวขวัญใจ บุญรอด เป็นผู้ดูแลที่ดินที่พิพาท ต่อมา นายอภิสิทธิ์ถึงแก่ ความตาย นางสาวขวัญใจเป็นผู้ดูแลที่ดินดังกล่าว และผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองที่ดินพิพาทอีกครั้ง หลังจากนางสาวขวัญใจออกจากที่ดินพิพาทแล้วเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดี เข้าครอบครองที่ดินพิพาทหลังจากที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะ ใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตรัง ให้เป็น อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ แล้ว เมื่อที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิ ครอบครองที่ดินพิพาท พิพากษายืน ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๔๘/๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดินพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ประมวลกฎหมายที่ดิน และเป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ ถึงมาตรา ๑๓๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง

/และพยานชี้...

และพาณิชย์ ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗ - ๖๘/๒๕๑๑ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๗๐/๒๕๔๘ ดังนั้น การออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ที่ดินของผู้ฟ้องคดีจึงไม่เป็นเขตอุทยานแห่งชาติ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก ที่เข้ารื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี และคดีอยู่ในอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษา คดีพิพาทดังกล่าวหาใช้คดีที่จะนำไปฟ้องต่อศาลยุติธรรม (ศาลจังหวัดตราด) การฟ้องคดีต่อศาลที่ไม่มีอำนาจพิจารณา คำพิพากษาจึงหาผูกพันผู้ฟ้องคดีไม่ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองคืนที่ดินและทรัพย์สินที่ยึดไว้ทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นจำเลยที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นจำเลยที่ ๒ กับพวก รวม ๔ คน ต่อศาลจังหวัดตราด เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาท ศาลจังหวัดตราดมีคำพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีคำพิพากษายืน และศาลฎีกามีคำพิพากษายืน ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๔๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้... (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย... มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้อต่อเมื่อมีการดำเนินการ

/ตามขั้นตอน...

ตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า การฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี... แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า การฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือสถานะของบุคคลจะยื่นฟ้องคดีเมื่อใดก็ได้ วรรคสอง บัญญัติว่า การฟ้องคดีปกครองที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้ว ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น โดยศาลเห็นเองหรือคู่กรณีมีคำขอ ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาก็ได้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการอุทธรณ์ฎีกา และการพิจารณาใหม่ คำพิพากษาหรือคำสั่งใดๆ ให้ถือว่าผูกพันคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลที่พิพากษาหรือมีคำสั่งนับตั้งแต่วันที่คำพิพากษาหรือมีคำสั่ง จนถึงวันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไข กลับ หรือดลเสีย ถ้าหากมี

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นผู้ครอบครองที่ดินเนื้อที่ ๒๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ (เดิม หมู่ที่ ๘) บ้านไก่อแบ้ ตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยเมื่อวันที่ ๒๕ ถึงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก (พนักงานเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง) ได้เข้ารื้อถอนบ้านพัก โคนล้มต้นไม้ และทำลายทรัพย์สินอื่นๆ ในที่ดินแปลงดังกล่าวของผู้ฟ้องคดี คิดเป็นค่าเสียหายทั้งสิ้นจำนวน ๑๕,๔๗๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อศาลจังหวัดตราด ศาลจังหวัดตราดมีคำพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ฟ้องคดียื่นฎีกา และศาลฎีการับฟังข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีและมารดาไม่เคยไปแจ้งการครอบครองที่ดินพิพาทตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ จึงเป็นการครอบครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ฟ้องคดีและมารดาครอบครองพื้นที่ป่าอยู่ก่อนประกาศอุทยานแห่งชาติก็มิได้แจ้งให้อุทยานแห่งชาติทราบเพื่อขอผ่อนปรนหาที่อยู่ให้ใหม่ จนในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ มีการสำรวจเฉพาะพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างตามมติคณะรัฐมนตรี มีชื่อนายอภิสิทธิ์ ลักษณะเพ็ง บุตรของผู้ฟ้องคดีอยู่ในลำดับที่ ๑๗ โดยนายอภิสิทธิ์และนางสาวขวัญใจ บุญรอด เป็นผู้ดูแลที่ดินที่พิพาท ต่อมา นายอภิสิทธิ์ถึงแก่ความตาย นางสาวขวัญใจเป็นผู้ดูแลที่ดินดังกล่าว และผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองที่ดินพิพาทอีกครั้งหลังจากนางสาวขวัญใจออกจาก

ที่ดินพิพาทแล้ว เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองที่ดินพิพาทหลังจากที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ แล้ว ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท พิพากษายืน ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๔๘/๒๕๕๗ คดีดังกล่าวจึงถึงที่สุดแล้ว และคำพิพากษาดังกล่าวย่อมผูกพันผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองคืนที่ดินและทรัพย์สินที่ยึดไว้ทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี อันถือเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ตาม แต่เมื่อศาลฎีการับฟังเป็นยุติแล้วว่า ผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองที่ดินพิพาทหลังจากที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ แล้ว ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้รับการพิจารณาพิสงนสิทธิโดยศาลฎีกาอย่างครบถ้วนแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีนี้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

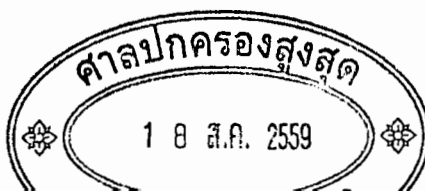
ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า ผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองที่ดินพิพาทโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการปกครองท้องที่ ผู้ฟ้องคดีอยู่อาศัยและประกอบอาชีพในที่พิพาทด้วยความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานราชการมาตั้งแต่ต้น โดยออกเอกสารราชการไว้เป็นหลักฐาน ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดินพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๓๖๗ ถึงมาตรา ๑๓๖๙

/แห่งประมวล...

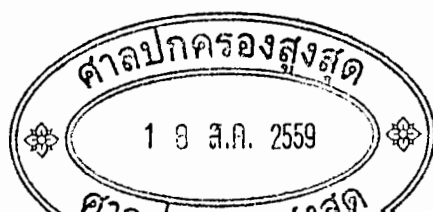
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติ สิทธิครอบครอง คือ สิทธิที่กฎหมายยอมรับป้องกันให้อันที่จะยึดถือทรัพย์สินเพื่อตน แม้นไม่มีกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินนั้นยังไม่เคยเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลใด เทียบได้กับคำพิพากษาฎีกา ที่ ๖๗ - ๖๘/๒๕๑๑ และคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๗๐/๒๕๔๘ นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑ บัญญัติว่า "สิทธิในที่ดิน" หมายความว่า กรรมสิทธิ์ และให้หมายความรวมถึง สิทธิครอบครองด้วย และที่ดินที่บุคคลมีสิทธิครอบครองหรือมีกรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่ถือว่าเป็นป่าตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อีกทั้ง ที่ดินที่บุคคลมีสิทธิครอบครองหรือกรรมสิทธิ์แล้ว ไม่สามารถกำหนดเป็นเขตอุทยานแห่งชาติได้ ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งมาตรา ๔ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ก็รับรองสิทธิครอบครองและกรรมสิทธิ์ที่ บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน กล่าวคือ แม้จะมีการกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติทับที่ดิน ซึ่งบุคคลมีสิทธิครอบครองหรือมีกรรมสิทธิ์ สิทธิของเจ้าของที่ดินก็ไม่ถูกกระทบกระเทือนใดๆ ทั้งสิ้น ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน บัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๖ บุคคลใดได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่ดินก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ ให้มีสิทธิ ครอบครองสืบไปและให้คุ้มครองตลอดถึงผู้รับโอนด้วย ดังนั้น การได้มาซึ่งสิทธิครอบครอง ก่อนใช้ประมวลกฎหมายที่ดินจึงได้รับความคุ้มครองโดยไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นสิทธิครอบครอง ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ กรณีจึงฟังเป็นข้อยุติว่า การออกพระราชกฤษฎีกา กำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่เป็นเขตอุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก ที่เข้าบุกรุก ทำลาย และรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำละเมิด ตามมาตรา ๔๒๐ และมาตรา ๔๒๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คดีนี้ จึงอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หาใช่เป็นคดีที่จะอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม จึงเป็นการฟ้องคดีในศาลที่ไม่มีอำนาจพิจารณา คำพิพากษาดังกล่าวจึงหาผูกพันกับคดีนี้ไม่

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้รับคำฟ้อง ของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาต่อไป

/ศาลปกครองสูงสุด...

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) บัญญัติว่า ศาลปกครอง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมาย กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงาน ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใด ที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อน หรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้น มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง คดีนี้ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดิน เนื้อที่ ๒๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ บ้านไก่อแบ้ ตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ต่อจาก นางศรีนวล ลักษณะเพ็ง ซึ่งเป็นมารดามาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ต่อมา ได้มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ และเมื่อวันที่ ๘ ถึงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก ได้แจ้งความดำเนินคดีผู้ฟ้องคดีต่อพนักงาน สอบสวนสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเกาะช้าง ขอให้บุกรุกเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งพนักงานอัยการ จังหวัดตราดมีคำสั่งไม่ฟ้องคดี ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ ถึงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก ประมาณ ๑๐๐ คน พร้อมรถยนต์ประมาณ ๑๕ คัน บุกรุกเข้าไปในที่ดินของผู้ฟ้องคดี และได้เข้ารื้อถอนบ้านพัก โคนล้มต้นไม้ และทำลายทรัพย์สินอื่นๆ ในที่ดินของผู้ฟ้องคดี ทำให้ได้รับความเสียหายจำนวน ๑๕,๔๗๐,๐๐๐ บาท การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ศาล มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองคืนที่ดินและทรัพย์สินที่ยึดไว้ทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิด อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่โดยที่มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง บัญญัติว่า ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่ง

ประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการอุทธรณ์ ฎีกา และการพิจารณาใหม่ คำพิพากษาหรือคำสั่งใดๆ ให้ถือว่าผูกพันคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลที่พิพากษาหรือมีคำสั่ง นับตั้งแต่วันที่ได้พิพากษาหรือมีคำสั่ง จนถึงวันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับหรืองดเสีย ถ้าหากมี คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นจำเลยที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นจำเลยที่ ๒ กับพวกรวม ๔ คน ต่อศาลจังหวัดตราด เรื่อง ที่ดิน ละเมิด ขับไล่ ศาลจังหวัดตราดมีคำพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีคำพิพากษายืน และศาลฎีกามีคำพิพากษายืน ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๔๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยศาลฎีการับฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยประเด็นปัญหาสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทว่า โจทก์ (ผู้ฟ้องคดี) และมารดาไม่เคยไปแจ้งการครอบครองที่ดินพิพาทตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ จึงเป็นการครอบครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่โจทก์ (ผู้ฟ้องคดี) และมารดาครอบครองพื้นที่ป่าอยู่ก่อนที่มีประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียงในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ ก็ได้แจ้งให้อุทยานแห่งชาติทราบเพื่อขอผ่อนปรนหาที่อยู่ให้ใหม่ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ มีการสำรวจเฉพาะพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างตามมติคณะรัฐมนตรี มีชื่อนายอภิสิทธิ์ ลักษณะเพ็ง บุตรของโจทก์ (ผู้ฟ้องคดี) อยู่ในลำดับที่ ๑๗ โดยนายอภิสิทธิ์และนางสาวขวัญใจ บุญรอด เป็นผู้ดูแลที่ดินที่พิพาทต่อมา นายอภิสิทธิ์ถึงแก่ความตาย นางสาวขวัญใจเป็นผู้ดูแลที่ดินดังกล่าว และโจทก์ (ผู้ฟ้องคดี) ได้เข้าครอบครองที่ดินพิพาทอีกครั้งหลังจากนางสาวขวัญใจออกจากที่ดินพิพาทแล้ว เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถือได้ว่าโจทก์ (ผู้ฟ้องคดี) เข้าครอบครองที่ดินพิพาทหลังจากที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ แล้ว เมื่อที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ โจทก์ (ผู้ฟ้องคดี) จึงไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นโจทก์ในคดีดังกล่าวและครอบครองที่ดินพิพาทซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ บ้านไก่อแบ้ ตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จึงต้องผูกพันตามคำพิพากษาของศาลฎีกาตามมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กรณีถือไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ผู้ฟ้องคดี

จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา และให้จำหน่ายคดี
ออกจากสารบบความ นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายสุชาติ มงคลเลิศพล

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายวรารุช ศิริยุทธวัฒนา

ตุลาการหัวหน้าแผนกคดีบริหารงานบุคคล
ในศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการหัวหน้าคณะ

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มั่นศิริเพ็ญ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๒๕-๖-

